

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 13

01.07.2018 – 31.07.2018

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Ювілейний саміт Україна – ЄС: курс на секторальну інтеграцію</i>	3
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	12
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	12
<i>Україна на Брюссельському саміті НАТО: без особливих результатів, але з надією на перспективу</i>	12
Двосторонні відносини.....	15
СЕРБІЯ.....	15
ІТАЛІЯ	16
ЛИТВА	17
Опір російській гібридній війні	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Трамп програв Путіну дипломатичну та інформаційно-психологічну битву в Хельсінки ще до її початку</i>	18

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Ювілейний саміт Україна – ЄС: курс на секторальну інтеграцію

На початку липня 2018 року відбувся 20-й, ювілейний саміт Україна – ЄС. Українську делегацію на зустрічі очолив Президент Петро Порошенко. ЄС представляли президент Європейської ради Дональд Туск і голова Єврокомісії Жан-Клод Юнкер.

Основними темами саміту стали:

- імплементація Угоди про асоціацію Україна - ЄС і зони вільної торгівлі;
- реформи в Україні та їх підтримка з боку ЄС;
- енергетична безпека;
- російська агресія;
- звільнення українських заручників та політичних в'язнів, яких незаконно утримують у Росії та ін.

Саміт Україна-ЄС, на відміну від двох попередніх, завершився ухваленням спільної підсумкової заяви. У 2016 році, комюніке не підписали через позицію Франції, яка була проти згадування перспективи безвізового режиму для України. У 2017 перешкодою стала вже позиція Нідерландів, які не погоджувалися визнати європейські прагнення України. Цьогорічне підписання підсумкового документу свідчить про поступове долання принципових розбіжностей між сторонами, хоча напруга і відцентрові процеси між членами ЄС тривають.

Зокрема у цьогорічному комюніке зазначається: **«Ми, лідери України і Європейського Союзу, зустрілися сьогодні, щоб підтвердити нашу незмінну відданість посиленню політичної асоціації та економічної інтеграції України з Європейським Союзом на основні Угоди про асоціацію та наших спільних цінностей демократії, верховенства права і прав людини... ЄС підтвердив свою рішучу підтримку та відданість незалежності, суверенітету і територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів...»**.¹

У документі ЄС надав позитивну оцінку європейському виборі України та її намірам у подальшому проведенні реформ та похвалив ухвалення Закону України «Про вищий антикорупційний суд». Документ схвалив рішення ЄС про надання Україні подальшої макрофінансової допомоги в розмірі до 1 мільярда євро на підтримку економічної стабілізації країни, надання якої залежатиме від прогресу

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/36086/joint-statement-eu-ua-summit-2018.pdf>

реформ, зокрема в галузі боротьби з корупцією. Окрім того, сторони **погодилися з важливістю співпраці, спрямованої на зміцнення кібербезпеки та цілісності виборів, боротьбу з гібридними загрозами, включаючи дезінформацію, а також подальшим посиленням роботи у сфері стратегічних комунікацій.**

Важливим є положення про засудження відвертого порушення суверенітету та територіальної цілісності України агресією збройних сил РФ починаючи з лютого 2014 року. У заяві відзначено: «Ми продовжуємо засуджувати незаконну анексію Криму та Севастополя Російською Федерацією, проведення виборів РФ на території незаконно анексованого півострова та погіршення ситуації з правами людини в Криму, будівництво мосту через Керченську протоку без згоди України, подальшу мілітаризацію півострова, а також Чорного та Азовського морів». ²

Комюніке закликає Росію:

- звільнити незаконно утримуваних українців в РФ та Криму та згадують їх поіменно;
- надати міжнародним організаціям та правозахисникам доступ до територій, які на даний час не підконтрольні Уряду України;
- взяти на себе відповідальність і повністю співпрацювати докладаючи усіх зусиль для притягнення винних до відповідальності.

Ці положення є важливими для України, адже ще раз доводять, що ЄС бачить Росію як чинника проблем та загрозу безпеці.

Разом з тим, **заява не містить принципового для України засудження проекту будівництва «Північного потоку-2».** Така, у певній мірі, непослідовність ЄС, у свою чергу, є сприятливою для Москви. Адже незважаючи на її злочини, Росія почувається у вигаши. **Європа й сама має розуміти, що цей проект не економічний, а скоріш геополітичний, який стане інструментом тиску Росії в майбутньому.** Також у комюніке не було включено питання міжнародної миротворчої місії на Донбасі. Ще однією проблемою є те, що як Україна так і ЄС надалі підтримують роботу Нормандського формату, Тристоронньої контактної групи, імплементацію Мінських домовленостей «націленим на стале і мирне вирішення цього конфлікту». З огляду на ситуацію на Донбасі, «мирне вирішення конфлікту» звучить дещо нереалістичним. Більше того, і Нормандський формат і Мінські домовленості вже вичерпали себе і є недієвими у сучасних умовах (власне вони і не були дуже дієвими). Україні необхідний план оборони. Адже поки що відсутні будь-які причини вважати, що Росія покине територію України. Натомість Україні та ЄС необхідні симетричні заходи по відношенню до Кремля.

Відзначимо, це останній саміт України та ЄС на високому рівні перед президентськими виборами в Україні 2019 року. ЄС теж наступного року чекають політичні зміни: Брекзит і вибори до Європарламенту. Дана зустріч стала своєрідним підсумком у відносинах України та ЄС за останні чотири роки, адже вони були поворотними у відносинах України та ЄС. Брюссель визнає, що Україна за ці роки досягла більше, ніж за понад 20 попередніх. Були започатковані освітня, пенсійна, медична, енергетична реформи. Позитивно відзначені процеси децентралізації. Разом з тим ЄС наголошує Києву, що той має забезпечити незворотність цих реформ. Іншою проблемою, до якої завжди прикута увага ЄС – це корупція в Україні. Про це, зокрема, згадується у підсумковому комюніке саміту.

Важливою умовою подальшої співпраці України та ЄС є підтримка солідарності та єдиної лінії підтримки євроінтеграційних прагнень

² <https://www.consilium.europa.eu/media/36086/joint-statement-eu-ua-summit-2018.pdf>

України. Більш за все, з огляду на дезінтеграційні процеси в ЄС, у майбутньому це завдання буде ускладнюватися. Нині ми спостерігаємо дуже контроверсійну політику Польщі і відверто вороже ставлення Угорщини по відношенню до України, яку не підтримуть в ЄС, проте це посилює і внутрішні протиріччя в організації та послаблює її політичну волю. Так, нещодавно, Прем'єр Угорщини Віктор Орбан заявив: «Я не вірю в реалістичність прагнень українців приєднатися до ЄС чи НАТО... Цілком зрозуміло, що метою росіян є відновлення старої ситуації і збереження російського впливу на Україну».³ Такі політики створюють тріщини у самих демократичних підвалинах ЄС як організації, що складає загрозу її безпеки. І саме на них лежить відповідальність за їх нівелювання.

Та незважаючи на такі ускладнення і перепони одним із позитивних результатів ювілейного саміту стало схвалення запропонованого Україною механізму секторальної інтеграції України з ЄС в таких сферах як: енергетичні і цифрові ринки, митна сфера, а також юстиція, свобода і безпека. Його особливість і прогресивність полягає в тому, що він передбачає взаємні політичні зобов'язання і разом з тим чіткі процедури по обидва боки, які забезпечать їх виконання. Такий механізм, на думку віце-прем'єра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванни Климпуш-Цинцадзе, стане своєрідною страховкою від політичних коливань щодо євроінтеграції України - як в самій Україні, так і в ЄС⁴.

---

³ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/07/28/7084940/>

⁴ https://www.zn.ua/POLITICS/sammit-es-dal-zelenyy-svet-sektoralnoy-evrointegracii-ukrainy-vice-premer-289683_.html

Інші події в ЄС

Ган: на шляху Сербії до ЄС йдеться не тільки про Косово

02.07.2018

Єврокомісар із політики сусідства та розширення ЄС Йоганнес Ган заявив президенту Сербії, що на шляху до ЄС Белград повинен вирішити не тільки територіальну проблему з Косовом.

Про це він сказав у понеділок на спільній із Александром Вучичем прес-конференції, повідомляє В92.

За словами Гана, усі знають, що Косово є "відкритим питанням", проте воно не є "всім і вся" у процесі зближення Сербії до ЄС. "Є багато інших питань", - заявив Ган.

Як відомо, 6 лютого Єврокомісія схвалила довгоочікувану стратегію щодо Західних Балкан, спрямовану на те, щоб прискорити домашню роботу, яку повинні виконати Сербія, Чорногорія, Албанія, Македонія, Боснія та Косово для вступу в блок.

Президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер заявив, що для приєднання до ЄС Сербія повинна провести подальші реформи для забезпечення верховенства права, справедливості та основних прав.

Як відомо, Белград для вступу в ЄС також має вирішити територіальну суперечку з Косово.

Європейська правда

ЄС запусив санкційну процедуру проти Польщі через закон про Верховний суд

02.07.2018

Європейський Союз відкрив санкційну процедуру проти Польщі у зв'язку із суперечливим законом про Верховний суд.

Про це йдеться у заяві Європейської комісії, яка є в розпорядженні "Європейської правди".

"З липня 27 з 72 суддів Верховного Суду ризикують вийти на пенсію. Новий польський закон "Про Верховний суд" знижує пенсійний вік суддів Верховного суду з 70 до 65 років. Ця міра також застосовується до голови Верховного Суду, чий шестирічний мандат буде достроково припинено. Згідно з законом, нинішнім суддям надається можливість заявити про своє прагнення, щоб їх мандат був продовжений президентом, який може бути наданий терміном на три роки і продовжений один раз. Для рішення президента не встановлені критерії, і немає можливості для судового перегляду цього рішення", - йдеться у заяві.

Таким чином нові закони Польщі "підривають принцип незалежності судової влади", переконані у ЄК.

Комісія наполягає на тому, що вона "готова продовжувати діалог з питань верховенства права", незважаючи на початок процедури.

Перший етап процедури закінчується позовом до Суду Європейського Союзу. Варшава має місяць на внесення змін.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький раніше виключив можливість внесення змін до закону та подальшого коректування судової реформи.

Європейський Союз раніше пригрозив позбавити Польщу права голосу в раді ЄС через судову реформу, але на захист Варшави стала союзна Угорщина.

Польща вважає, що законодавчий процес із реорганізації своєї судової влади відповідає європейським стандартам, і називає побоювання Єврокомісії щодо загроз верховенству права безпідставними.

У червні Європейська комісія підтвердила, що Польща не виконала ключові вимоги комісії щодо незалежності судів.

Європейська правда

У Британії вивчають нові дані про зв'язки найбільшого спонсора Brexit з РФ

18.04.2018

Національне агентство Великої Британії по боротьбі зі злочинністю вивчає нові докази наявності зв'язків з РФ у бізнесмена Аррона Бенкса, який був найбільшим донором кампанії за вихід країни з ЄС.

Про це повідомляє The Times.

За даними видання, правоохоронці отримали інформацію з витоків електронних листів Бенкса, в яких йшлося про його раніше невідомі зустрічі з послом РФ в Лондоні Олександром Яковенком.

Листи говорять про те, що Бенксу під час кампанії за Brexit запропонували три угоди, пов'язані з російським бізнесом, тобто на дві більше, ніж вважалося раніше. У їх числі - золоті копальні в Гвінеї і прибуткова частка від приватизації алмазодобувної компанії "Алроса".

Одну з угод запропонував директор банку, закритого у 2014 році, на тлі підозр у відмиванні грошей в Росії.

Бенкс запевняє, що не брав участі у жодній з цих угод. Однак інвестиційний фонд його ділового партнера і соратника по фінансовій підтримці Brexit Джима Меллона все-таки уклав угоду з "Алроса" нижче ринкової ціни.

Минулого місяця The Sunday Times повідомила, що у Бенкса було три зустрічі з російським послом. Цими вихідними він був змушений визнати четверту зустріч з Яковенко в 2016 році.

Раніше Бенкс також визнав, що передав послу РФ у Лондоні телефонний номер команди Дональда Трампа після його перемоги на виборах у США.

Європейська правда

Європарламент схвалив фонд оборонного розвитку з бюджетом 500 млн євро

03.07.2018

Європейський парламент проголосував за створення програми, присвяченої розвитку інновацій у європейській оборонній промисловості.

За відповідне рішення євродепутати проголосували у вівторок.

Мова про Європейську програму оборонного промислового розвитку (EDIDP), яка з бюджетом у 500 мільйонів євро на 2019-2020 роки допоможе розвитку нових та оновленню вже існуючих продуктів та технологій.

Метою програми є стимулювання інновацій в оборонній галузі та більш незалежний ЄС, з більш ефективними бюджетними витратами.

ЄС у рамках програми EDIDP співфінансує проекти, які реалізуються принаймні трьома підприємствами щонайменше у трьох державах-членах.

EDIDP фінансуватиме етап розвитку (між дослідженнями і виробництвом) нових і модернізованих оборонних продуктів і технологій в ЄС у таких областях, як дистанційно керовані системи, супутниковий зв'язок, автономний доступ в космос і постійне спостереження за землею, енергетична стійкість, кібер- і морська безпека та інших.

EDIDP є ключовим елементом Європейського фонду оборони, започаткованого в червні 2017 року.

Рішення про запуск програми ще повинна схвалити Рада ЄС. Очікується, що перші проекти будуть профінансовані у 2019 році.

Європейська правда

Канцлер Австрії виступив за зміцнення діалогу з Росією

03.07.2018

Канцлер Австрії Себастьян Курц закликав до зміцнення каналів для діалогу з Росією.

Про це він заявив у вівторок, представляючи у Європарламенті програму головування Австрії у Раді ЄС, повідомляє Die Presse.

За його словами, Австрія за час свого головування прагне відігравати роль "будівничого мостів".

Говорячи про відносини з Росією, Курц зауважив, що Відень хоче "внести свій вклад у зміцнення каналів для діалогу з Росією".

"Мир на континенті може існувати тільки з Росією, а не проти неї", - заявив він.

З 1 липня Австрія почала головування у Раді Європейського Союзу, яке триватиме наступні півроку.

Європейська правда

Прем'єр Польщі: Європейському Союзу не потрібен «Північний потік -2»

04.07.2018

Прем'єр Польщі Матеуш Моравецький наполягає, що Європейському Союзу не потрібен газопровід "Північний потік-2", який дає Росії сильний інструмент впливу не тільки на європейську економіку, але й на європейську політику.

Про це він заявив під час дебатів у Європейському парламенті в Страсбурзі, повідомляє "Польське радіо".

Моравецький наголосив, що однією зі стратегічних цілей Євросоюзу є енергетична трансформація, яка вимагає поєднання конкурентоздатності з геополітичним реалізмом.

"Шлях, обраний Європейським Союзом, який веде до низьковуглецевої економіки, а колись, можливо, і до нульвуглецевої, це безперечно правильний шлях. Це шлях до чистого довкілля і кращого стану здоров'я наших громадян", - наголосив Моравецький.

Моравецький переконує, що "усі наші зусилля в Центральній Європі може перекреслити "Північний потік-2", котрий, слід чітко це сказати, є не економічним, а політичним проектом".

На переконання польського прем'єра, "Європейському Союзу не потрібен "Північний потік-2", котрий тільки збільшить ризик дестабілізації Центральної Європи і дасть Росії сильні знаряддя тиску не тільки на європейську економіку, але й на європейську політику".

Європейська правда

Європарламент затвердив нові правила в'їзду до Шенгену

05.07.2018

Європейський парламент схвалив створення нової Європейської системи авторизації та інформації про подорожі (ETIAS) для поїздок до Шенгенської зони. Про це йдеться у повідомленні на сайті ЄП.

"Громадяни країн, які не є членами ЄС, звільнені від візових вимог, повинні отримати дозвіл перед поїздкою до ЄС відповідно до нових правил, підтриманих парламентом у четвер", - йдеться у повідомленні.

Нова система, яка почне працювати у 2021 році, дозволить отримати додаткові перевірки безвізових мандрівників, а також осіб, які можуть становити небезпеку, нелегальних мігрантів чи осіб з епідемічним ризиком.

Громадяни більш ніж 60 країн і територій, звільнених від візових вимог для в'їзду до ЄС, включаючи Україну, повинні заповнити електронну форму до своєї подорожі і внести особисті дані (включаючи ім'я, дату та місце народження, стать та національність), інформацію про документ для подорожей (дійсність, країна видачі), домашню адресу та контактну інформацію, а також вказати європейську країну першого в'їзду.

Авторизація для подорожей коштуватиме 7 євро - безкоштовно для мандрівників віком до 18 років та осіб віком понад 70 років. Вона буде дійсною три роки або до закінчення терміну проїзного документа.

Заявник також повинен буде інформувати владу про будь-які засудження за серйозні кримінальні правопорушення (такі як тероризм, сексуальна експлуатація дітей, торгівля людьми або наркотиками, вбивства та зґвалтування), про перебування в конкретних зонах війни чи конфліктів та будь-які попередні адміністративні рішення, які передбачають виїзд з країни протягом останніх 10 років.

У випадку терористичних злочинів термін буде продовжений до попередніх 20 років, і буде потрібно додаткове роз'яснення щодо дати та країни засудження. Кожна заявка буде автоматично перевірена в усіх відповідних базах даних, щоб визначити, зокрема, чи не був використаний загублений чи вкрадений проїзний документ, а також чи не виданий ордер на арешт особи. Переважна більшість заявників отримають дозвіл майже одразу.

Якщо під час перевірки буде позитивна відповідь на будь-яке запитання про кримінальні справи, поїздки в зони конфліктів та наказ про виїзд з країни, дані будуть перевірені вручну і буде оцінюватися ризик безпеки, міграції або епідемії.

Європейська правда

ЄС про війну в Україні: це агресія, напад армії РФ триває від лютого 2014 року

09.07.2018

Європейський союз дав згоду на жорсткі формулювання щодо російської агресії проти України.

Про це йдеться у спільній заяві саміту Україна-ЄС, **текст якої є у розпорядженні "Європейської правди"**.

У документі, який був оприлюднений за підписами президентів України, Єврокомісії та Європейської ради, наведене чітке визначення дій Росії проти України. При цьому лідери ЄС погодилися, що напад РФ на Україну розпочався ще в лютому 2014 року, тобто від початку збройної анексії Криму.

"Ми знову рішуче засуджуємо явне порушення суверенітету і територіальної цілісності України внаслідок **агресії з боку Збройних сил Росії**, що триває від лютого 2014 року", - йдеться у документі (англійська версія звучить як "acts of aggression by the Russian armed forces since February 2014").

В ЄС вкотре підтвердили політику невизнання незаконної анексії. Окремим пунктом представники Євросоюзу виділили засудження побудови Кримського мосту без необхідних консультацій із Україною.

"Ми продовжуємо засуджувати незаконну анексію Криму і Севастополя Російською Федерацією, проведення виборів на незаконно анексованому півострові та погіршення становища з правами людини на цій території. Ми також засуджуємо будівництво мосту через Керченську протоку без згоди України, подальшу милітаризацію півострова, Чорного та Азовського морів", - йдеться у документі.

Необхідно зауважити, що текст цієї заяви перед оприлюдненням був схвалений всіма 28 країнами-членами ЄС.

Європейська правда

Греція: росіяни вислані за звинуваченням у фінансуванні протестів

13.07.2018

Греція вирішила вислати двох російських дипломатів за звинуваченням у наданні коштів протестним групам, що виступають проти угоди, яка має покласти край давній суперечці Греції з сусідньою Македонією.

Про це пише АР з посиланням на джерела в грецькому уряді.

Висилка була підтверджена на наступний день після того, як НАТО офіційно запросило Македонію приєднатися до військового альянсу до успішного завершення угоди про перейменування країни. Москва виступає проти будь-якого розширення НАТО, особливо якщо мова йде про держави, які Росія бачить у своїй сфері впливу.

Прем'єр-міністр Греції Алексіс Ціпрас заявив грецьким журналістам у Брюсселі після того, як завершився саміт НАТО в четвер, що він "зобов'язаний захищати національний суверенітет" Греції, але не говорив про Росію або про висилання безпосередньо.

"Ми прагнемо до добрих стосунків з більшістю країн, а не тільки з сусідніми", — сказав Ціпрас. "Але ми вимагаємо, щоб усі країни поважали нашу міжнародну легітимність і національний суверенітет".

Російській владі дали час до п'ятниці, щоб вивезти двох дипломатів з Греції, повідомив грецький чиновник. Він попросив не називати його, пославшись на делікатність питання.

Уряд був змушений діяти після отримання доказів "конкретних дій", сказав чиновник. Греція також заблокувала в'їзд в країну іншим російським чиновникам. Неясно, чи виїхали російські дипломати, чи готуються до від'їзду. За даними дипломатичних джерел грецьких ЗМІ, Афіни звинувачували російських дипломатів також у невдалій спробі підкупу грецьких державних службовців і митрополитів грецької православної ієрархії, і спробах отримати вплив на Афоні.

Сполучені Штати схвалили дії Греції. Прес-секретар Держдепартаменту США Хізер Науерт сказала: "Ми підтримуємо Грецію, яка захищає свій суверенітет. Росія повинна припинити свою дестабілізуючу поведінку."

У Москві заявили, що зроблять "дзеркальну" відповідь.

Операція з припинення суперечки про назву передбачає перейменування Македонії в Північну Македонію в обмін на зняття Грецією заперечень проти вступу її північного сусіда в НАТО і Європейський Союз.

Російський дипломат, який говорив на умовах анонімності, тому що він не був уповноважений публічно виступати, назвав "нонсенсом" твердження про те, що російські дипломати були залучені до підризу грецької громадської підтримки македонської угоди.

Угода все ще стикається з низкою перешкод. Спершу Македонії потрібно пройти шлях конституційних змін і референдуму, перш ніж угода стане остаточною.

Протести проти угоди пройшли в обох країнах за підтримки політичної опозиції. Росія намагалася перешкодити вступу деяких країн в НАТО, зокрема Чорногорії. Балканська країна стала 29-м членом НАТО рік тому.

Європейська правда

Єврокомісія почне процедуру проти Угорщини через спірні закони «Стоп Сорос» - ЗМІ

18.07.2018

Європейська комісія у четвер має намір розпочати процедуру притягнення до відповідальності за порушення Угорщиною законодавства ЄС через нещодавно схвалений пакет законів "Стоп Сорос".

Про це стало відомо угорській новинній агенції МТІ від посадовців ЄС, повідомляє Daily News Hungary.

Як перший крок Європейська комісія надішле Угорщині формальне повідомлення стосовно законів, які вона вважає проблематичними. На відповідь в угорської влади буде один або два місяці.

Якщо відповідь Угорщини буде незадовільною, Єврокомісія зробить другий крок - направить обґрунтовану думку, а потім, якщо це необхідно, може передати справу до Європейського суду.

У червні парламент Угорщини прийняв спірні закони, відомі під назвою "Стоп Сорос". Вони передбачають покарання за "промоцію чи організацію незаконної міграції".

Венеціанська комісія Ради Європи раніше критикувала деякі уривки з нового законодавства, стверджуючи, що вони серйозно перешкоджають діяльності законних громадських організацій.

Керівна партія Угорщини "Фідес" заявила, що "Брюссель знову захищає Сороса" та "намагається тиснути на Угорщину".

Європейська правда

Прем'єр Угорщини назвав примітивною політику ЄС щодо Росії

28.07.2018

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан заявив, що ЄС проводить стосовно Росії "примітивну" політику.

Про це він заявив, виступаючи в університеті в Румунії, повідомляє румунське агентство Agerpress.

"На мою думку, ЄС проводить стосовно Росії, перепрошую, примітивну політику, стверджуючи, що Росія становить загрозу" - заявив Орбан.

За його словами, дійсно є держави-члени, які відчують загрозу з боку РФ і відчують потребу у зміцненні східного флангу НАТО.

"Однак більшість країн не відчують цієї загрози, ні Словаччина, ні Чехія, ні ми не бачимо причин бачити загрозу. Ми повинні отримувати вигоду від розвитку двосторонніх відносин з РФ замість примітивної політики щодо неї" - заявив прем'єр Угорщини.

На його думку, Захід має зрозуміти, що Росія продовжить формувати буферні зони навколо себе.

"Росія не відчуває себе в безпеці без буферних зон. Тому вона буде їх створювати. Це сталося з Україною, але українці заявили чітко, що не хочуть бути частиною буферної зони, а хочуть стати ближчими до ЄС і НАТО, хочуть побудувати сучасну Україну" - зазначив Орбан.

Європейська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Україна на Брюссельському саміті НАТО: без особливих результатів, але з надією на перспективу

11-12 липня 2018 року відбувся черговий саміт НАТО, у якому взяла участь і делегація України на чолі з Президентом. Відзначимо, атмосфера, яка склалася напередодні між союзниками була досить напруженою. Основними причинами цього стали: заплутана позиція Президента США, який досі не може визначитися хто є ворог а хто союзник та брак солідарності самих країн НАТО, яка все більш посилюється і є наслідком російської гібридної війни проти Заходу. Ситуація ускладнювалася майбутньою зустріччю Трампа і Путіна, від якої можна було очікувати чого завгодно. Більше того, очільник Білого дому заявив, що дана зустріч з В.Путіном може виявитися «найпростішою» на тлі саміту НАТО.⁵

Для України така ситуація була досить несприятливою. Напередодні масла у вогонь підливала Угорщина, яка надіслала у Брюссель письмове попередження, мовляв, хоч і надала згоду на участь у засіданні комісії Грузія –Україна – НАТО під час саміту, але буде блокувати будь-яке рішення щодо офіційного Києва та намагалася не допустити президента Петра Порошенка на саміт.

Ще до початку зустрічі Альянсу, генсек Організації Північноатлантичного договору Енс Столтенберг повідомив, що **Україні не варто чекати на приєднання до Програми посилення можливостей НАТО. Однак водночас країна і надалі може розраховувати на підтримку Альянсу.**⁶

Проте, зустріч лідерів НАТО, та участь у ній Президента України принесли певні результати. Засідання комісії Україна-НАТО, яке блокувала Угорщина відбулося у форматі Україна-Грузія-НАТО. Заключний документ після зустрічі був оприлюднений не у вигляді рішення Комісії Україна-НАТО, а як **«заяву головуючого»**⁷, тобто Генсека. Альянс висловив готовність продовжувати надавати Києву підтримку в реформах, наголосивши на важливості практичного втілення реформ, в тому числі й в секторі безпеки.⁸

⁵ <https://www.radiosvoboda.org/a/29359982.html>

⁶ <https://fakty.ictv.ua/ua/ukraine/20180712-samit-nato-2018-rezultaty-pershogo-dnya-dlya-ukrayiny/>

⁷ https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_156623.htm

⁸ <https://www.radiosvoboda.org/a/29359982.html>

Не вплинули суперечки між політиками і на прийняття підсумкової декларації саміту, яка була підписана усіма членами НАТО, де підтверджено євроатлантичні прагнення України. Декларація підтвердила, що рішення Бухарестського саміту НАТО 2008 року, відповідно до яких Україна та Грузія «одного дня стануть членами Альянсу», є чинними. **«Ми твердо переконані в тому, що Україна має право самостійно вирішувати власне майбутнє та зовнішньополітичний курс без втручання ззовні. Зважаючи на прагнення України до членства в НАТО, ми дотримуємося наших рішень на Бухарестському саміті та на наступних самітах»**⁹ - вказано у декларації.

Серед іншого, декларація містить жорсткі заяви щодо РФ. Зокрема, тут вказано:

- дії Росії становлять виклик для Альянсу і підривають євроатлантичну безпеку та заснований на правилах міжнародний порядок;
- РФ порушила Основоположний акт НАТО - Росія 1997 року, де серед іншого йдеться про нерозміщення на східних кордонах Альянсу додаткових військових баз;
- рішуче засуджено незаконну анексію Криму, «яку ми (НАТО) не визнаємо. Необхідно припинити дискримінацію кримських татар та членів інших місцевих громад».¹⁰
- НАТО закликає Росію припинити політичну, фінансову та військову підтримку бойовими тактичними групами та припинити військове вторгнення в Донецьку та Луганську області та вивести війська, обладнання та найманців з території України та ін.

Разом з тим, у декларації відзначено, що НАТО залишається відкритими для політичного діалогу та не прагне конфронтації і не загрожує Росії.¹¹ Така позиція НАТО є негативною для України. Адже так Альянс не хоче дратувати Росію та давати Києву обіцянки щодо членства, щоб зберегти вікно діалогу з Москвою. Проте така логіка НАТО ще більше загрожує безпеці регіону. РФ провокує і продовжуватиме провокувати НАТО на воєнну конфронтацію вимагаючи від нього все більших і більших геополітичних поступок поки той не погодиться на умови Росії в перегляді існуючої системи світового порядку. Такий «компроміс» остаточно дискредитує НАТО як безпекову і оборонну організацію. Тож Альянсу слід пам'ятати про міжнародні злочини Росії, (про які частково згадується в заключній декларації) і відповідно ставитися до неї та не проявляти жодних сентиментів у сторону Москви. Нині ж **спостерігаємо брак повного усвідомлення усіх гібридних загроз, які виходять з Росії.**

Україні ж слід теж слід чітко проявляти політичну волю та практично доводити свою спроможність у забезпеченні регіональної безпеки. Так за оцінками фахівців внесок України в міжнародну безпеку (майже 6% ВВП на сектор безпеки і оборони) на сьогодні значно переважає те, що ми отримуємо від міжнародної спільноти у формі допомоги.¹²

Радник з питань національної безпеки США Джон Болтон влучно відзначив, що «приєднання до НАТО України та Грузії дозволить знищити зону невизначеності між Альянсом та Росією, яку зараз використовує Путін. (Це можливо) навіть попри трагічну втрату Криму. Включивши їх до спільної системи стримування, яка довела ефективність (адже вона змогла переконати Росію не використовувати силу проти країн-членів НАТО), ми зможемо запобігти майбутнім спалахам агресивності Росії»,

⁹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_156624.htm?selectedLocale=en

¹⁰ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_156624.htm?selectedLocale=en

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_156624.htm?selectedLocale=en

¹² <https://glavcom.ua/columns/bielieskov/bryusselskiy-samit-nato-dlya-ukrajini-sim-golovnih-rezultativ-512247.html>

- пояснював він.¹³

Президент РФ Володимир Путін цілком розуміє це. Так він нещодавно заявив, що «втягування» України і Грузії до НАТО це «пряма загроза Росії». «На подібні агресивні кроки, які є прямою загрозою Росії, будемо реагувати пропорційно», - заявив він на прес-конференції. Президент РФ також пригрозив, що «колегам, які грають на загострення, слід було б подумати про наслідки». ¹⁴

Таким чином, на саміті НАТО Україна отримала позитивні сигнали щодо подальшої співпраці з Альянсом, проте, істотного прориву у відносинах не відбулося. Брюссельський саміт НАТО підтвердив політику відкритих дверей і рішення Бухарестського саміту Альянсу 2008 року; продемонстрував, що Угорщина не може блокувати євроатлантичну інтеграцію України; НАТО погодилося розглянути прохання України приєднатися до Ініціативи партнерства з взаємосумісності. Разом з тим, було виявлено ряд проблем у самому НАТО, які зводяться до чварів між союзниками, в основному між США та Європою. Питання полягає і в перспективі переформатування політичного ландшафту Європи і її кордонів, як це завжди буває при зміні системи міжнародних відносин. Проте, потреба в безпеці залишається. Альянс вартий того, щоб його зберігати. **А Україні слід пам'ятати чітке формулювання Бухарестського саміту НАТО про те, що вона буде членом НАТО за двох умов: якщо сама того захоче і якщо вона буде відповідати критеріям. І ми повинні цих умов досягти.**

---

¹³ <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/03/24/7079263/>

¹⁴ <https://tsn.ua/svit/agresivniy-krok-ta-pryama-zagroza-rosiyi-putin-prokomentuvav-zblizhennya-ukrayini-ta-nato-1189035.html>

Двосторонні відносини

Сербія

Президент України та Сербії обговорили питання європейської інтеграції обох держав

03.07.2018

Президент України Петро Порошенко та Президент Сербії Александар Вучич обговорили питання щодо європейської інтеграції обох держав. «Ще одна стратегічна мета, яка нас об'єднує, це європейська інтеграція», - зазначив Петро Порошенко під час спільного брифінгу з Президентом Сербії за підсумками переговорів.

Глава держави нагадав, що Україна підписала і ратифікувала Угоду про асоціацію, також запроцювала поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі з ЄС. А рівно рік тому, з 11 червня був запроваджений безвізовий режим з Європейським Союзом. «Ми всіляко підтримуємо європейські та євроінтеграційні процеси, яких прагне народ Сербії і які відбуваються за лідерства Президента Вучича», - наголосив Петро Порошенко.

Президент України повідомив, що під час українсько-сербських переговорів було досягнуто домовленостей з Міністром європейської інтеграції Сербії про обмін досвідом, вивчення всіх можливих позицій, які дозволять прискорити рух до Європейського Союзу.

«І ми щиро бажаємо, щоб у 2025 році, подолавши всі перешкоди і знайшовши всі компроміси, Сербія стала членом Європейського Союзу», - зазначив Президент України.

Глава Української держави додав: «Можу наголосити, що така сама мета є і в українського народу. Більше 70% сьогодні підтримують європейську інтеграцію України».

«Нам надзвичайно важливо вивчити досвід Сербії у проведенні реформ. Ми домовились сьогодні швидко обмінюватись позитивними напрацюваннями, які є в наших Урядів. Мені надзвичайно імponує той стиль, який ми запровадили в паном Александром у наших відносинах, для того, щоб швидко, без будь-якої бюрократичної тяганини вирішувати будь-які проблеми, які виникають між нашими країнами», - також підкреслив Президент України.

За його словами, підписання сьогодні двосторонніх договорів є яскравим тому свідченням. «Хочу наголосити, що лише декілька тижнів тому ми домовилися, що підпишемо Угоду, яка продовжує термін безвізового перебування громадян Сербії в Україні і громадян України в Сербії для того, щоб покращити контакти між людьми, спростити візити туристів, підприємців, культурних діячів. Для того, щоб наші народи краще пізнали один одного. І я впевнений, що той документ, який сьогодні підписаний дякуючи рішучим діям Президента Вучича і моїм, як Президента України, буде відігравати важливу роль», - зазначив Президент України.

Президент Республіки Сербія Александар Вучич, в свою чергу, запевнив у готовності його країни надавати допомогу Україні у питаннях європейської інтеграції. «Європейська інтеграція – також дуже важливе питання. І ми також будемо допомагати один одному на цьому шляху – все, що треба нам разом зробити в цьому напрямку», - зазначив він.

Інтернет-представництво Президента України

Україна розраховує на підтримку Сербії у питанні запровадження миротворців ООН на окупованих Росією українських територіях - Президент

03.07.2018

Президент України Петро Порошенко подякував Сербії за підтримку суверенітету, територіальної цілісності і незалежності нашої держави та висловив сподівання на підтримку сербською стороною запровадження миротворчої місії ООН на окупованих українських територіях.

«Ми дуже цінуємо абсолютно тверду позицію щодо підтримки суверенітету, територіальної цілісності і незалежності нашої держави. Включно з Кримом, який є українським. І ті зусилля, які ми докладаємо у спільній координації для того, щоб український суверенітет відновився над всіма окупованими Росією територіями, і щоб на українську землю прийшов мир», - сказав Петро Порошенко під час спільної з Президентом Сербії зустрічі з представниками ЗМІ за підсумками двосторонніх переговорів в рамках офіційного візиту Глави Українсько держави до Республіки Сербія.

«Ми безумовно розраховуємо на підтримку Сербії у питаннях запровадження миротворчої місії з мандатом Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй. Ми впевнені в тому, що чітка імплементація Мінських угод, включно з пріоритетом безпекового компоненту, є сьогодні безальтернативним шляхом принесення миру на українську землю», - також підкреслив Президент України.

Петро Порошенко підкреслив, що Україна поважає територіальну цілісність і суверенітет Сербії. «Ми не визнали Косово і виходимо з позиції, що проблема Косово повинна бути вирішена компромісним шляхом з урахуванням інтересів Сербії», - додав він.

В свою чергу, Президент Республіки Сербія Александар Вучич наголосив: «Хочу сказати, що так, як Україна підтримує територіальну цілісність Республіки Сербія, так і Сербія підтримує територіальну цілісність України. І ми вважаємо, що дуже важливо серйозно, відповідально і дуже добре працювати на розширення наших зв'язків».

Президент Сербії також наголосив на важливості поваги до Мінських домовленостей і зауважив, що вони мають бути важливою ланкою у налагодженні миру. «Дуже дякуємо пану Президенту за підтримку територіальної цілісності нашої країни», - сказав він.

Інтернет-представництво Президента України

Італія

Італія підтверджує підтримку суверенітету та територіальної цілісності України

26.07.2018

"Італія підтверджує підтримку суверенітету та територіальної цілісності України. Італійське головування в ОБСЄ готове і надалі сприяти реалізації Мінських домовленостей", - заявив заступник Міністра закордонних справ та міжнародного співробітництва Італії Гульєльмо Піккі під час зустрічі з т.в.о. Міністра закордонних справ України Оленою Зеркаль 26 липня 2018 року.

Італійський дипломат перебуває в Україні в рамках головування Італії в ОБСЄ. Як заявив Г.Піккі, італійське головування ОБСЄ приділяє пріоритетну увагу ситуації на Донбасі, у тому числі через діяльність СММ ОБСЄ.

Олена Зеркаль подякувала за незмінну позицію Італії щодо територіальної цілісності та суверенітету України, що вкотре чітко була підтверджена Міністром закордонних справ Італії Енцо Моаверо Міланезі в парламенті Італії 25 липня 2018 року.

Сторони констатували важливість приділяти більше уваги людському виміру в діяльності СММ.

Олена Зеркаль та Гульєльмо Піккі дали позитивну оцінку стану двосторонніх відносин, особливо підкреслили зростання показників українсько-італійського товарообігу, у тому числі завдяки імплементації Угоди між Україною та ЄС. Заступник Міністра закордонних справ України О. Зеркаль висловила інтерес до подальшого залучення італійських компаній до України, зокрема у сфері енергетики.

Співрозмовники також відзначили важливість поглиблення культурного співробітництва як засобу зближення народів обох країн. У цьому зв'язку Г.Піккі поінформував про подальші культурно-мистецькі акції Італії в Україні.

МЗС України

Литва

Литва продовжуватиме надавати підтримку Україні, зокрема у сфері захисту прав людини

27.07.2018

26 липня 2018 року в МЗС України відбулася зустріч заступника Міністра закордонних справ України Василя Боднара із Головним парламентським омбудсменом Литовської Республіки Аугустінасом Нормантасом.

Василь Боднар та Аугустінас Нормантас позитивно оцінили плідне співробітництво між Україною та Литвою. Відзначено історичний міждержавний зв'язок, спільні зусилля в протидії зовнішнім загрозам, важливість обміну досвідом, підтримку та взаємодопомогу. Також було наголошено на відкритості та готовності до подальшої співпраці.

Сторони обговорили актуальні питання українсько-литовських відносин у сфері захисту прав людини.

Окрему увагу було приділено проекту Європейського Союзу Twinning «Впровадження успішного європейського досвіду з метою зміцнення інституційного потенціалу Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини для захисту прав і свобод людини». Представником Литви було підкреслено позитивні досягнення в реалізації зазначеного проекту, зокрема сприяння в розробці змін до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», до якого залучені литовські експерти.

МЗС України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Трампа програв Путіну дипломатичну та інформаційно-психологічну битву в Хельсінкі ще до її початку

16 липня 2018 року в Хельсінкі відбулася офіційна зустріч Президентів США та Росії за зачиненими дверима. Напередодні, аналітики всього світу гадали про можливий результат цих перемовин. З огляду на одіозну фігуру Трампа, який часто впадає в крайнощі та досвідченого чекіста Пуніна, який здатен грати на слабкостях візаві, ця зустріч видавалася досить непередбачуваною. Загалом вона стала показником, наскільки така потужна держава як США - глобальний лідер, здатна реагувати на гібридні загрози як власній національній безпеці так і глобальній, а також відповідати викликам світового порядку та миру.

Напередодні зустрічі з'явився твіт Дональда Трампа. «Наші відносини з Росією ніколи не були гіршими через багаторічну дурість і тупість США, а тепер ще й через сфабриковане полювання на відьом»,¹⁵- зазначив американський президент, маючи на увазі російське втручання у вибори Президента США, яке вже було доведено американськими спецслужбами. На підсумковій прес-конференції сторони відзначили прогрес в поліпшенні двосторонніх відносин, повідомили, що обговорювали торгівлю, ракети і ядерне озброєння, проблеми тероризму, Китай, Іран, Сирію, Корейський півострів та втручання Росії в американські вибори.

Путін заявив що, труднощі у відносинах Росії і США не мають об'єктивних причин. Президент РФ заявив, що російська сторона передала стороні США «записку з низкою конкретних пропозицій» з питань стратегічної стабільності і контролю над озброєннями. Він також у черговий раз заявив, що Росія не втручалася в американські вибори. Путін навіть запропонував комісії на чолі зі спецпрокурором Мюллером допитати 12 російських розвідників, яких той обвинуватив у втручанні в американські вибори. **Пізніше Трамп назвав це «вражаючою пропозицією» і зазначив, що Путін був дуже переконливий у своєму запереченні втручання в американські вибори.**

Трамп також у черговий раз відзначив, що продуктивний діалог - це добре для США і для Росії, а також для всього світу. Президент США у характерній для нього манері заявив: «Наші відносини ніколи не були гіршими, ніж зараз. Однак це змінилося приблизно чотири години тому. Конструктивний діалог із Росією - це

¹⁵<https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/bahatorichna-tupist-i-poljuvannja-na-vidom-trampa-nazvav-prichini-pohirshennja-vidnosin-rosiji-i-ssha-2482464.html>

можливість нових шляхів до миру і стабільності у нашому світі».¹⁶

За результатами переговорів Президент США не сказав жодного слова про Україну. **Зате Путін відзначив:** «При обговоренні внутрішньоукраїнської кризи звернули увагу на важливість реалізації Мінських угод. США могли б рішучіше наполягати на цьому і налаштувати на це українське керівництво». А відповідаючи на запитання журналістів про анексію Криму, російський президент заявив, що позиція США в цьому питанні відома - Вашингтон вважає такі дії Росії незаконними. У Росії ж інша точка зору».¹⁷ Також російський президент запевнив, що РФ збереже транзит газу через Україну після побудови «Північного потоку-2».

Проте, найбільш провокаційною заявою Трампа після зустрічі, стала його відповідь на запитання кому він більше вірить Путіну чи власним спецслужбам з приводу можливого російського втручання у вибори Президента США 2016 року. **Очільник Білого дому заявив, що вірить обом сторонам і додав, що немає підстав вважати, що Росія організувала хакерські атаки під час президентських виборів в США в 2016 році, щоб допомогти йому перемогти. Такі думки Президента Трампа поставили крапку у його капітуляції перед Путіним. Це призвело до гострої критики у США. Деякі політики та журналісти навіть почали звинувачувати Трампа у державній зраді. Амбіції та некомпетентність Трампа призвели до того, що він публічно висловив недовіру своїй державі та її органам.**

Сенатор-республіканець Джон Маккейн написав: «Сьогоднішня прес-конференція в Гельсінкі була одним із найганебніших виступів американського президента в історії. Збиток, нанесений наївністю Трампа, його самозакоханістю, помилковим сприйняттям еквівалентності і симпатією до авторитарних лідерів, складно оцінити».¹⁸

«Я ніколи не думав, що побачу той день, коли наш американський президент вийде на сцену з російським президентом і звинуватить Сполучені Штати в російській агресії. Це ганьба», - написав сенатор-республіканець від штату Арізона Джефф Флейк на своїй сторінці в Twitter.¹⁹

Експерт-міжнародник **Олександр Хара** влучно підкреслив, що **під час зустрічі у Гельсінкі з президентом США Дональдом Трампом російський лідер Володимир Путін переграв свого візаві в першу чергу психологічно.** «За великим рахунком, Путін купив його на дві речі, як мені здається, психологічно. Перше - це його хворобливу реакцію на будь-які натяки або факти, пов'язані з тим, що він нечесно виграв вибори або він не виграв ці вибори, було втручання». Другий момент, за словами Хари, стосуються угоди про скорочення ядерних арсеналів США і Росії. А насправді Путіну якраз таки і потрібно скорочувати озброєння. Оскільки його бюджет, його економіка не здатна витягнути модернізацію ядерного щита».²⁰

Така ситуація ілюструє домінацію Путіна. Американський президент не став на захист власної нацбезпеки. Разом з тим, Путін був більш стриманий у судженнях про «дружбу» з США тоді як Дональд Трамп страждав надмірним оптимізмом. «Відносини змінилися. Будемо часто зустрічатися... Ми вирішимо всі проблеми!»²¹, - заявив він. Загалом досить неоднозначна поведінка Трампа, його

¹⁶ <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/jak-projshla-zustrich-trampa-i-putina-v-helsinki-vsi-podrobitsi-2482538.html>

¹⁷ <https://www.bbc.com/ukrainian/news-44848022>

¹⁸ <https://www.mccain.senate.gov/public/index.cfm?p=press-releases&id=A99FDA26-673D-4560-B4EA-5AEDF0685EC5>

¹⁹ <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/odne-z-najbilsh-hanebnikh-vistupiv-amerikanski-politiki-obureni-zajavami-trampa-pid-chas-zustrichi-v-helsinki-2482650.html>

²⁰ <https://prm.ua/u-gelsinki-putin-vidno-prodav-trampu-svoyu-slabkist-ekspert/>

²¹ https://www.youtube.com/watch?v=-_zZf-zA2hc

останні заяви та поведження з союзниками як з ворогами, а з противником як з другом дає причини для занепокоєння. Після зустрічі з Путіним стає цілком зрозуміло, що Трамп програв інформаційно, психологічно і особистісно.

Як повідомляє видання The Washington Post, перед самітом для Трампа були підготовлені понад 100 сторінок матеріалів, які були спрямовані на формування більш жорсткої позиції щодо Путіна, однак президент проігнорував їх.²²

У більш ширшому розумінні, дана зустріч була задумана Путіним з метою перегляду старого і побудови нового світового порядку, де саме Росії а не США має належати провідна роль у світових процесах. Схоже, що і не випадково було обране місце для її проведення. Хельсінки, де у 1975 році було підписано Хельсінський заключний акт, який і закріпив світовий порядок після Другої світової війни. Путін не раз заявляв, що результати Холодної війни є геополітичною катастрофою для РФ. Тому, нині він прагне переписати цей світовий порядок під свої геополітичні амбіції, та розділити сфери впливу з США. *Тому Хельсінки де був започаткований процес постбіполярного світового порядку має стати початком його кінця.* І тут постає проблема торгу Україною, Кримом, Сирією, Іраном. Раніше Трамп заявляв, що треба повернути Росію до G7, піддавав сумніву анексію Криму, а Путін в свою чергу згадував, що Росія вивела деякі військові підрозділи з Сирії. Тому для України ситуація є небезпечною. Адже стало цілком очевидним, що вона може стати розмінною монетою у великих геополітичних іграх. Однак, не варто забувати, що Росія при нинішній політичній еліті і надалі відтворюватиме імперське минуле і діятиме в логіці пошуку зовнішнього ворога не тільки в особі України, але й західної демократії.

В цьому сенсі зустріч Путіна і Трампа в Хельсінці відзначається певним історичним символізмом. З одного боку, в порівнянні з попередніми самітами в Хельсінці: американо-радянського саміту в рамках Конференції з безпеки і співробітництва в Європі 1975 року, Джорджа Буша і президента СРСР Михайла Горбачова 1990 року та між Клінтоном та Єльциним у 1997 році, Путін отримав явну геополітичну перемогу над США, що забезпечило йому необхідні умови для подальшого успішного геополітичного наступу на Західний світ. З іншого боку, усім стала очевидною інфікованість Трампа «російським вірусом» який імплантували йому російські спецслужби втручанням в президентські вибори в США, поставивши під сумнів не тільки їх результати, але й легітимність самого президента Трампа.

І безумовно, що цей російський вірус в мисленні Трампа буде значною мірою визначати його зовнішньополітичну поведінку. Така поведінка за визначенням директора Центру «Нова Європа» Альони Гетьманчук буде характеризуватись такими рисами:

1. Трампа особливо не обходить Україна як країна. Він не має позитивної емоційної прив'язки до України. Швидше, навпаки. Україна для Трампа — це не можливість, це, передусім, **перешкода**. Перешкода, зокрема, для налагодження його відносин з Путіним.

2. Трамп не націлений адаптувати свою політику під радників, але налаштований адаптувати радників під свою політику.

3. Путін залишається для Трампа авторитетом. Внаслідок інтенсивного спілкування, захоплення Путіним та його можливостями лише посилювалося.

Ми ж для себе маємо розуміти, що **кожна зустріч Путіна і Трампа — це можливість для російського президента провести чергову дискредитаційну кампанію проти України²³.**

²² https://www.washingtonpost.com/politics/very-much-counter-to-the-plan-trump-defies-advisers-in-embrace-of-putin/2018/07/16/b2176bfe-8921-11e8-a345-a1bf7847b375_story.html?noredirect=on&utm_term=.e959751e87db

²³ https://dt.ua/internal/tramp-i-ukrayina-operaciya-shok-i-trepet-282468_.html